

TEMIRYO‘L TRANSPORT KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARINING O‘RNI

Eshboyev Ulug‘bek Farxodovich

“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ
“Iqtisodiy tahlil va prognozlash” departamenti
“Mehnat va ish haqi” bo‘limi yetakchi mutaxassisi
E-mail: ulaofficial77717@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada temiryo‘l transport korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirishda innovatsion texnologiyalarning o‘rni va ahamiyati tadqiq etilgan. Sun‘iy intellekt, IoT (Internet of Things), raqamli egizak texnologiyalari va bashoratli texnik xizmat ko‘rsatish tizimlarining temiryo‘l transporti samaradorligiga ta‘siri tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali texnik xizmat ko‘rsatish xarajatlarini 40 foizgacha kamaytirish, infratuzilma sig‘imini 40 foizgacha oshirish va energiya sarfini sezilarli darajada optimallashtirish mumkin.

Kalit so‘zlar: temiryo‘l transporti, innovatsion texnologiyalar, iqtisodiy samaradorlik, sun‘iy intellekt, IoT, raqamli transformatsiya, bashoratli texnik xizmat ko‘rsatish.

Аннотация

В статье исследуется роль и значение инновационных технологий в повышении экономической эффективности предприятий железнодорожного транспорта. Проанализировано влияние искусственного интеллекта, интернета вещей (IoT), технологий цифровых двойников и систем предиктивного технического обслуживания на эффективность железнодорожной отрасли. Результаты исследования показывают, что внедрение инновационных решений позволяет сократить затраты на техническое обслуживание до 40%, увеличить пропускную способность инфраструктуры на 40% и значительно оптимизировать энергопотребление.

Ключевые слова: железнодорожный транспорт, инновационные технологии, экономическая эффективность, искусственный интеллект, IoT, цифровая трансформация, предиктивное обслуживание.

Abstract

This article examines the role and significance of innovative technologies in enhancing the economic efficiency of railway transport enterprises. The impact of artificial intelligence, Internet of Things (IoT), digital twin technologies, and predictive maintenance systems on the performance of railway operations is analyzed. The findings indicate that implementing such technologies can reduce maintenance costs by up to 40%, increase infrastructure capacity by up to 40%, and significantly optimize energy consumption.

Keywords: railway transport, innovative technologies, economic efficiency, artificial intelligence, IoT, digital transformation, predictive maintenance.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiyotda transport sektori milliy xo‘jalikning asosiy tarmog‘i sifatida strategik ahamiyatga ega bo‘lib, uning rivojlanishi mamlakatning iqtisodiy qudratini belgilovchi muhim omillardan biridir. Temiryo‘l transporti o‘z navbatida yuk va yo‘lovchilarni tashishning eng ishonchli, ekologik jihatdan toza va iqtisodiy jihatdan samarali vositasi sifatida transport tizimining asosiy bo‘g‘inini tashkil etadi. Xalqaro Energetika Agentligi (IEA) ma‘lumotlariga ko‘ra, temiryo‘l transporti dunyodagi yo‘lovchilarning 8 foizi va yuk tashishning 7 foizini amalga oshirgan holda, jami transport energiya sarfining atigi 2 foizini tashkil etadi [1].

Jahon temiryo‘l sanoati hozirda chuqur transformatsiya jarayonini boshdan kechirmoqda. To‘rtinchi sanoat inqilobi doirasida raqamli texnologiyalar, sun‘iy intellekt va Internet of Things (IoT) kabi innovatsiyalar transport korxonalarining faoliyat samaradorligini tubdan o‘zgartirmoqda. Grand View Research tadqiqotlariga ko‘ra, global temiryo‘l bozori hajmi 2024-yilda 314,84 milliard AQSh dollarini tashkil etgan bo‘lib, 2030-yilga kelib 436,35 milliard AQSh dollariga yetishi prognoz qilinmoqda [2]. Ushbu o‘shish sur‘atlari asosan texnologik innovatsiyalar va infratuzilma modernizatsiyasi hisobiga ta‘minlanmoqda.

Temiryo‘l transportining raqamli transformatsiyasi nafaqat operatsion samaradorlikni oshirish, balki xavfsizlik darajasini yaxshilash, ekologik ta‘sirni kamaytirish va mijozlarga ko‘rsatiladigan xizmat sifatini yuksaltirish imkonini beradi. Yevropa temir yo‘llari transportini boshqarish tizimi (ERTMS) mavjud infratuzilma sig‘imini 40 foizgacha oshirish qobiliyatiga ega ekanligi aniqlangan [3]. Bunday ko‘rsatkichlar innovatsion texnologiyalarning iqtisodiy samaradorlikka ta‘sirining katta ekanligini dalillaydi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi temiryo‘l transport korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirishda innovatsion texnologiyalarning o‘rnini ilmiy asosda tahlil qilish, ularning joriy etilishi natijasida erishilgan va kutilayotgan iqtisodiy samara ko‘rsatkichlarini baholash, hamda tarmoq rivojlanishining istiqbolli yo‘nalishlarini belgilashdan iborat.

ADABIYOTLAR SHARHI

Temiryo‘l transportida innovatsion texnologiyalarni qo‘llash masalasi ko‘plab xalqaro tadqiqotchilar tomonidan o‘rganilgan. Li va boshqalar 2023-yilda Railway Sciences jurnalida chop etilgan tadqiqoti global temiryo‘l sanoatining intellektual raqamli transformatsiyasi holatini tahlil qilib, bulutli hisoblash, IoT, katta ma‘lumotlar tahlili, sun‘iy intellekt va qurilish axborot modellashtirish (BIM) texnologiyalarining temiryo‘l infratuzilmasiga integratsiyasi tendentsiyalarini ochib bergan [4]. Tadqiqotchilar fikricha, bu texnologiyalar o‘z-o‘zini diagnostika qilish va mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatiga ega intellektual temiryo‘l uskunalari yaratish imkonini beradi.

European Transport Research Review hisobotlarida raqamli egizak (Digital Twin) texnologiyasining temiryo‘l transportiga tatbiqi chuqur o‘rganilgan [5]. Tadqiqot shuni ko‘rsatadiki, IoT, sun‘iy intellekt va raqamli egizak texnologiyalarining integratsiyasi temiryo‘l transportini raqamlashtirish jarayonini tezlashtiradi va xavfsizlik choralari

yaxshilaydi. Aynan shu texnologiyalar Industry 5.0 va aylana iqtisodiyoti (Circular Economy) modeliga mos keladigan barqaror va kelajakka yo‘naltirilgan tarmoqlarni yaratish imkonini beradi.

Bashoratli texnik xizmat ko‘rsatish (Predictive Maintenance) sohasida IEEE jurnalida chop etilgan sistematik adabiyotlar sharhi temiryo‘l sohasida ushbu yondashuvning keng tarqalganligini tasdiqlaydi [6]. Tadqiqot 2016-yildan boshlab nashr etilgan ilmiy maqolalarni tahlil qilib, 20 dan ortiq turli komponentlar uchun nuqsonlarni aniqlash va holatini bashorat qilishda turli algoritmlarning muvaffaqiyatli qo‘llanilganligini ko‘rsatgan. Sanoat mutaxassislarining baholashiga ko‘ra, bashoratli texnik xizmat ko‘rsatish favqulodda ta‘mirlash xarajatlariga nisbatan 40 foizgacha tejash imkonini beradi [7].

Scientific Reports jurnalida nashr etilgan Sresakoolchai va Kaewunruen tadqiqotida chuqur mustahkamlovchi ta‘limni (Deep Reinforcement Learning) raqamli egizak bilan integratsiya qilish orqali temiryo‘l infratuzilmasiga texnik xizmat ko‘rsatish samaradorligini oshirish usuli taklif etilgan [8]. Ushbu yondashuv an‘anaviy nazorat ostidagi va nazoratsiz ta‘lim usullari bilan taqqoslaganda yuqori natijalar ko‘rsatgan. Tadqiqotchilar ta‘kidlashlaricha, raqamli egizak modeli inson xatolarini bartaraf etish, hamkorlikni yaxshilash va xarajatlarni kamaytirish imkonini beradi.

Energiya samaradorligi va karbon chiqindilarini kamaytirish bo‘yicha UIC (International Union of Railways) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar temiryo‘l transportining ekologik ustunliklarini tasdiqlaydi [9]. Elektrlashtirilgan temiryo‘l transporti dizel lokomotivlariga nisbatan 20-35 foiz kam karbon chiqaradi, bu esa global iqlim o‘zgarishiga qarshi kurashda temiryo‘l transportining strategik ahamiyatini oshiradi. ScienceDirect ma‘lumotlariga ko‘ra, temiryo‘l transportining energiya samaradorligi so‘nggi 180 yil davomida 30 barobar oshgan [10].

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqotda temiryo‘l transport korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirishda innovatsion texnologiyalarning o‘rnini o‘rganish uchun quyidagi metodologik yondashuvlardan foydalanildi:

Birinchi, ikkilamchi ma‘lumotlar tahlili usuli qo‘llanildi. Xalqaro tashkilotlar (IEA, UIC, Yevropa Komissiyasi) hisobotlari, ilmiy jurnallarda (Railway Sciences, European Transport Research Review, Scientific Reports, IEEE) chop etilgan maqolalar va sanoat tadqiqot markazlari (Grand View Research, Future Market Insights) prognozlarini tizimli ravishda o‘rganildi. Ma‘lumotlar 2019-2024-yillar oralig‘ini qamrab oldi va bu vaqt oralig‘i pandemiyadan keyingi tiklanish davri va raqamli transformatsiyaning jadallashgan bosqichini aks ettiradi.

Ikkinchidan, qiyosiy tahlil metodi qo‘llanildi. Turli mamlakatlar va mintaqalarda innovatsion texnologiyalarni joriy etish tajribasi, xususan, Yevropa Ittifoqining ERTMS dasturi, Xitoyning yuqori tezlikli temir yo‘llari tarmog‘i va Hindistonning elektrlashtirish dasturi qiyosiy o‘rganildi. Bu yondashuv eng samarali texnologik yechimlarni aniqlash imkonini berdi.

Uchinchi, iqtisodiy samaradorlik ko‘rsatkichlarini baholash usuli qo‘llanildi. Texnik xizmat ko‘rsatish xarajatlari, infratuzilma sig‘imi, energiya sarfi va karbon

chiqindilari kabi asosiy ko'rsatkichlar tahlil qilindi. Bu ko'rsatkichlar innovatsion texnologiyalar joriy etilishidan oldingi va keyingi davrlarda qiyosiy baholandi.

To'rtinchidan, tendensiyalarni aniqlash va prognozlash usuli qo'llanildi. Sanoat hisobotlari va ekspert baholashlariga asoslanib, temiryo'l transporti sohasidagi texnologik rivojlanish tendensiyalari va bozor hajmining o'sish prognozlari tahlil qilindi. Bu yondashuv kelajakdagi investitsiya yo'nalishlarini belgilashda muhim ahamiyatga ega.

TAHLIL VA NATIJALAR

Innovatsion texnologiyalarni joriy etish temiryo'l transport korxonalarining iqtisodiy samaradorligini bir necha yo'nalishda sezilarli darajada oshiradi. Sun'iy intellekt va IoT texnologiyalari yordamida bashoratli texnik xizmat ko'rsatish tizimlarini joriy etish an'anaviy reaktiv yoki rejalashtirilgan texnik xizmat ko'rsatish usullariga nisbatan sezilarli afzalliklarga ega. Global bashoratli texnik xizmat ko'rsatish bozori, shu jumladan IoT asosidagi poyezd monitoring tizimlari, 2023-yildagi 8,9 milliard yevrodan 2030-yilga kelib 60,3 milliard yevroga yetishi prognoz qilinmoqda [11].

ERTMS (European Rail Traffic Management System) yagona Yevropa signalizatsiya va tezlikni boshqarish tizimi sifatida milliy temiryo'l tizimlarining o'zaro muvofiqligini ta'minlaydi [12]. Ushbu tizim signalizatsiya uskunalari sotib olish va texnik xizmat ko'rsatish xarajatlarini kamaytiradi, poyezdlar tezligini, infratuzilma sig'imini va temiryo'l transporti xavfsizligi darajasini oshiradi. ERTMS uzluksiz aloqa asosidagi signalizatsiya tizimi sifatida poyezdlar orasidagi masofani qisqartirib, mavjud infratuzilma sig'imini 40 foizgacha oshirish imkonini beradi.

Global raqamli temiryo'l bozori 2025-yilda taxminan 71 milliard yevroni tashkil etishi va 2030-yilga kelib 110 milliard yevroga yetishi prognoz qilinmoqda [13]. Bu o'sish temiryo'l operatsiyalarini optimallashtirish va qimmatli texnik xizmat ko'rsatish nosozliklarini oldini olish uchun IoT va sun'iy intellekt kabi texnologiyalarga investitsiyalarning katta to'loqini aks ettiradi. IoT asosidagi masofaviy monitoring muammolari erta aniqlash va nosozliklarni yuzaga kelishidan oldin bashorat qilish, ishlamay qolish vaqtini qisqartirish va xarajatlarni kamaytirish imkonini beradi.

1-jadval.

Innovatsion texnologiyalarning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlariga ta'siri¹

Texnologiya turi	Samaradorlik ko'rsatkichi	Manba
Bashoratli texnik xizmat ko'rsatish	40% gacha xarajat tejash	Jekay International [7]
ERTMS signalizatsiya tizimi	40% gacha sig'im oshishi	ERTMS.net [3]
Elektrlashtirilgan lokomotivlar	20-35% kam CO2 chiqindi	Locomotive Hub [14]
Aqli temiryo'l tizimlari (Smart Railways)	22,4% yillik o'sish sur'ati	Future Market Insights [15]

Tadqiqot natijalari global temiryo'l bozorining barqaror o'sish tendensiyasini ko'rsatmoqda. Grand View Research ma'lumotlariga ko'ra, global temir yo'l bozori hajmi 2024-yilda 314,84 milliard AQSh dollarini tashkil etgan bo'lib, 2025-2030-yillar

¹ Manba: muallif tomonidan tuzilgan

davomida yillik 5,5 foiz o‘shish sur‘ati bilan 436,35 milliard AQSh dollarga yetishi kutilmoqda [2]. Shimoliy Amerika mintaqasi 2024-yilda 29,9 foizlik daromad ulushi bilan yetakchi o‘rinni egallagan va prognoz davri davomida bu ustunlikni saqlab qolishi kutilmoqda.

Aqlli temiryo‘llar bozori yanada yuqori o‘shish sur‘atlarini namoyish etmoqda. Future Market Insights prognozlariga ko‘ra, global aqlli temiryo‘llar bozori 2025-yilda 149 milliard AQSh dollarini tashkil etishi va 2035-yilga kelib 22,4 foizlik yillik o‘shish sur‘ati bilan 1 124,5 milliard AQSh dollariga yetishi kutilmoqda [15]. Ushbu o‘shish temiryo‘l operatsiyalarini raqamlashtirish, IoT, katta ma‘lumotlar, sun‘iy intellekt va bulutli hisoblash texnologiyalarini integratsiya qilish orqali operatsion samaradorlik, xavfsizlik va umumiy mijozlar tajribasini yaxshilashga qaratilgan e‘tiborning kuchayishi bilan bog‘liq.

2-jadval.

Global temiryo‘l va aqlli temiryo‘llar bozori hajmining o‘shish dinamikasi (mlrd. AQSh dollari)¹

Yil	2024	2025	2030	2035
Temiryo‘l bozori	314,84	334,20	436,35	513,07
Aqlli temiryo‘llar	130	149,00	450	1124,50

Temiryo‘l transporti energiya samaradorligi va ekologik jihatdan boshqa transport turlariga nisbatan sezilarli ustunliklarga ega. IEA ma‘lumotlariga ko‘ra, temiryo‘l transporti dunyodagi yuk va yo‘lovchilar tashishning 7-8 foizini amalga oshirgan holda, jami transport energiya sarfining atigi 2 foizini tashkil etadi [1]. Elektrlashtirilgan temiryo‘l transporti, bu yo‘lovchi temiryo‘l faoliyatining 85 foizidan ortiq qismini va yuk tashishning 55 foizini tashkil etadi, bevosita CO₂ chiqindilari chiqarmaydi.

Elektr lokomotivlari dizel lokomotivlariga nisbatan har bir yo‘lovchi-milga 20-35 foiz kam karbon chiqaradi [14]. Bu xususiyat ayniqsa shahar hududlarida havo sifatini yaxshilash va iqlim o‘zgarishiga qarshi kurashda muhim ahamiyatga ega. IEA prognozlariga ko‘ra, Net Zero Emissions ssenariysi bo‘yicha temiryo‘l chiqindilari 2030-yilga kelib 63 million tonna CO₂ darajasiga tushishi kerak, bu esa sektorning yanada kengaytirilgan elektrlashtirish va alternativ yoqilg‘i texnologiyalarini joriy etishni talab qiladi [1].

Regenerativ tormozlash texnologiyasi poyezd tormozlanishi jarayonida hosil bo‘lgan energiyani qaytadan temiryo‘l tizimiga o‘tkazish imkonini beradi, bu esa boshqa poyezdlar tomonidan foydalanish uchun mavjud bo‘ladi. Yevropa Ittifoqining E-LOBSTER loyihasi temiryo‘l, elektr tarmog‘i, energiya saqlash va elektromobil zaryadlash stansiyalari tizimlari o‘rtasida real vaqt rejimida energiya oqimini boshqarish platformasini ishlab chiqish orqali ushbu texnologiyaning samaradorligini yanada oshirishga qaratilgan [1].

¹ Manba: Grand View Research [2], Future Market Insights [15] asosida muallif tomonidan tuzilgan. 2033-yil prognozi

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsion texnologiyalarni joriy etish temiryo'l transport korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirishda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Sun'iy intellekt, IoT, raqamli egizak texnologiyalari va bashoratli texnik xizmat ko'rsatish tizimlarining integratsiyasi temiryo'l operatsiyalarini optimallashtirish, xarajatlarni kamaytirish va xizmat sifatini yaxshilash imkonini beradi.

Tahlil natijalari asosida quyidagi xulosalarga kelindi: birinchidan, bashoratli texnik xizmat ko'rsatish tizimlari an'anaviy reaktiv ta'mirlash usullariga nisbatan 40 foizgacha xarajat tejash imkonini beradi. Ikkinchidan, ERTMS kabi zamonaviy signalizatsiya tizimlari mavjud infratuzilma sig'imini 40 foizgacha oshirish qobiliyatiga ega. Uchinchidan, elektrlashtirilgan temiryo'l transporti dizel lokomotivlariga nisbatan 20-35 foiz kam karbon chiqaradi, bu esa ekologik barqarorlik maqsadlariga erishishda muhim o'rin tutadi.

Bozor prognozlarini global temiryo'l sektorining barqaror o'sish tendensiyasini tasdiqlaydi. An'anaviy temiryo'l bozori 2030-yilga kelib 436 milliard AQSh dollaridan oshishi, aqlli temiryo'llar bozori esa 2035-yilga kelib 1,1 trillion AQSh dollariga yetishi kutilmoqda. Bu ko'rsatkichlar innovatsion texnologiyalarga investitsiyalarning katta hajmda o'sishini va ularning iqtisodiy samaradorligining yuqori ekanligini dalillaydi.

Temiryo'l transport korxonalarining iqtisodiy samaradorligini yanada oshirish maqsadida quyidagi takliflar ilgari suriladi: birinchidan, IoT sensorlari va sun'iy intellekt algoritmlariga asoslangan bashoratli texnik xizmat ko'rsatish tizimlarini joriy etish orqali rejasiz ishdan chiqishlarni kamaytirish va texnik xizmat ko'rsatish xarajatlarini optimallashtirish zarur. Ikkinchidan, ERTMS va boshqa zamonaviy signalizatsiya tizimlarini keng joriy etish orqali infratuzilma sig'imini oshirish va xavfsizlik darajasini yaxshilash lozim.

Uchinchidan, temiryo'l tarmoqlarini elektrlashtirish dasturlarini kengaytirish va qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanishni rag'batlantirish orqali karbon chiqindilarini kamaytirish kerak. To'rtinchidan, raqamli egizak texnologiyalarini infratuzilma va harakatlanuvchi tarkib monitoringida qo'llash orqali aktivlarning umr davri qiymatini oshirish va xizmat ishonchliligini ta'minlash tavsiya etiladi. Beshinchidan, kadrlar malakasini oshirish va raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish dasturlarini amalga oshirish orqali yangi texnologiyalarni samarali joriy etish uchun inson resurslarini tayyorlash muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. IEA. Rail – Energy System. International Energy Agency. <https://www.iea.org/energy-system/transport/rail>
2. Grand View Research. Railroad Market Size, Share & Trends | Industry Report, 2030. <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/railroads-market>
3. ERTMS. Home – ERTMS. European Rail Traffic Management System. <https://www.ertms.net/>

4. Li, P., Xue, R., Shao, S., Zhu, Y., & Liu, Y. (2023). Current state and predicted technological trends in global railway intelligent digital transformation. *Railway Sciences*, 2(4), 397–412. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/rs-10-2023-0036/full/html>
5. Gur, E., et al. (2024). Digitalization of railway transportation through AI-powered services: digital twin trains. *European Transport Research Review*. <https://etr.springeropen.com/articles/10.1186/s12544-024-00679-5>
6. IEEE. Predictive Maintenance for Railway Domain: A Systematic Literature Review. *IEEE Journals & Magazine*. <https://ieeexplore.ieee.org/document/10082880/>
7. Jekay International Track Pvt. Ltd. The Economics of Rail Track Maintenance: An Absolute Guide. <https://jekay.com/the-economics-of-rail-track-maintenance-an-absolute-guide/>
8. Sresakoolchai, J., & Kaewunruen, S. (2023). Railway infrastructure maintenance efficiency improvement using deep reinforcement learning integrated with digital twin. *Scientific Reports*, 13(1), 2439. <https://www.nature.com/articles/s41598-023-29526-8>
9. UIC. Energy efficiency and CO2 emissions. International Union of Railways. <https://uic.org/sustainability/energy-efficiency-and-co2-emissions/>
10. ScienceDirect. On the right track? Energy use, carbon emissions, and intensities of world rail transportation, 1840–2020. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S030626192400727X>
11. IoT and Big Data in Rail. Programme – The Rise of IoT, AI & Data in Rail. <https://www.iotandbigdatainrail.com/programme.html>
12. European Union Agency for Railways. European Rail Traffic Management System (ERTMS). https://www.era.europa.eu/domains/infrastructure/european-rail-traffic-management-system-ertms_en
13. IoT and Big Data in Rail. Welcome – The Rise of IoT, AI & Data in Rail. <https://www.iotandbigdatainrail.com/>
14. Locomotive Hub. Electric Locomotives: Efficiency and Environmental Benefits Explained. <https://locomotivehub.com/electric-locomotives-efficiency-and-environmental-benefits-explained/>
15. Future Market Insights. Smart Railways Market Size & Industry Growth 2025-35. <https://www.futuremarketinsights.com/reports/smart-railways-market>

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:	Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Ingliz tili muharriri:	Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Rus tili muharriri:	Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Musahhih:	Karimova Shirin Zoxid qizi
Sahifalovchi va dizaynerlar:	Sadikov Shoxrux Shuxratovich Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2025-yil, dekabr, 12-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. ГОСТ 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlararo standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**